

Наумко Ю.С. ,
доцент кафедри економіки
Сумського національного аграрного університету

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

Формування ефективної ринкової системи господарювання в Україні пов'язане з розвитком масштабів підприємницької діяльності в усіх галузях економіки. Підприємництво має на меті, з одного боку, одержання прибутку в результаті застосування новітніх технологій, розвитку нових методів організації виробництва, надання послуг; з іншого - найбільш ефективне використання ресурсів [3, с.743].

Роль і значення підприємництва в економічному розвитку країни полягає у тому, що:

- підприємництво впливає на структурну перебудову в економіці, збільшення обсягів виробництва і надання послуг, інвестиційної діяльності та на формування інфраструктури бізнесу;
- підприємництво сприяє розвитку перспективних напрямків господарської діяльності, здійсненню інноваційних процесів, швидшому оновленню техніко-технологічної бази і номенклатури продукції;
- розвиток підприємництва створює сприятливе середовище для конкуренції;
- підприємництво забезпечує сильнодіючі стимули до високоефективної праці, сприяє економії і раціональному використанню всіх ресурсів. У більшості випадків особистості, котрі мають власний бізнес і завдяки цьому сильніші спонукальні мотиви, більше зацікавлені в якісній і продуктивній праці, ніж наймані працівники;
- створює нові робочі місця, проводить благодійну діяльність [1, с.368].

Отже, підприємництво відіграє особливу роль у національному господарстві країни, прискорюючи рух економіки шляхом підвищення ефективності та постійного оновлення. Нагромаджений досвід усіх без винятку індустріально розвинутих країн з ринковою економікою соціального спрямування незаперечно підтверджує, що підприємництво - необхідна умова досягнення економічного зростання.

В Україні протягом останніх 20 років спостерігається процес формування ринкових відносин, у яких підприємництво відіграє основну роль.

Суттєвим моментом при визначенні ролі підприємництва є масштаби діяльності. В цьому розумінні підприємництво охоплює малий, середній і великий бізнес, що формує особливе середовище, яке функціонує для одержання прибутку і структурно перетворює економічну систему відповідної держави або її окремої території. Основні функції малого, середнього і великого підприємництва в загальних рисах співпадають, проте є і певні відміни. Суб'єкти малого підприємництва кількісно переважають в усіх розвинених країнах світу. Малий бізнес швидше реагує на зміни кон'юнктури ринку, забезпечує насиченість його товарами і різноманітними послугами, працює в основному на масового споживача, сприяє послабленню монополізму, є носієм інновацій. Усі ці властивості малого бізнесу свідчать, що його розвиток - це могутній чинник реформування вітчизняної економіки, подолання кризи та забезпечення передумов для економічного зростання. Однак, малий бізнес в силу обмеженості масштабів діяльності, відносно невеликих ринків ресурсів та збуту, а також інших специфічних особливостей направлений в основному на задоволення місцевих потреб у товарах і послугах і, отже, має переважно регіональну направленість. Малі фірми дозволяють створити різноманітну економічну базу розвитку регіону, дають значну кількість нових робочих місць, створюють умови для задоволення потреб населення, в певній мірі знижують наслідки соціальних потрясінь, зв'язаних з економічною перебудовою суспільства. З іншого боку, малі фірми вимагають набагато менше капіталу для їхнього запуску, вони охоче здійснюють ризикові заходи з метою одержання більших доходів. Сектор малого і середнього бізнесу потребує ефективної державної підтримки як на загальнодержавному, так і регіональному рівнях.

Середні підприємства здійснюють виробництво невеликої, але стійкої номенклатури виробів з малою капіталомісткістю та незначними витратами у значних обсягах. Вони, як правило, здатні швидко пристосовуватись до регіональних ринків, краще використовувати місцеві виробничі ресурси (трудові і сировинні) та забезпечувати насичення ринку регіону необхідними товарами та послугами. Порівняно з великим бізнесом середнє підприємництво більш тісно пов'язане з національними інтересами, значною мірою залежить від внутрішньої економічної кон'юнктури і тому зацікавлене у захисті з боку держави на внутрішньому ринку [2, с.20].

Література

1. Асаул А.Н. Организация предпринимательской деятельности. СПб.: Питер, 2005. 368 с.
2. Вовк А.С. Соціально-економічний механізм управління підприємницькою діяльністю на промислових підприємствах: автореф. дис.канд. екон. наук: 08.06.01. Приазовський держ. технічний ін. Маріуполь. 2004. 20 с.
3. Основи економічної теорії: політекономічний аспект: підручник / ред. Г. Н. Климка, В. П. Нестеренка. - 2-ге видання, доповнений. К.: Вища школа – Знання. 1997. 743 с.